

نسرین بختیاری
گروه فرهنگ و هنر

امسال جشنواره فیلم فجر چهل و سوم در حقیقت با اعلام اسامی ۴۴ فیلم کوتاه راه یافته به این رویداد فرهنگی آغاز شد. رویدادی که فیلمسازان کوتاه ویلند، تمام هم و غم شان رساندن فیلم به این جشنواره و دیده شدن فیلمشان در آنجاست؛ فیلم هایی که هر کدام از یک زاویه به مسائل اجتماعی و اتفاقات اطرافشان واکنش نشان داده و یک موضوع را سوزه قرار داده اند. نخستین بارقه های احساس تغییر در قاعده پذیرش فیلم های کوتاه که منوط به شرکت در جشنواره فیلم کوتاه نیستند، در همین جام مشهود است؛ چرا که تعداد فیلم ها از سال گذشته که ۱۸ فیلم بود، امسال به ۴۴ فیلم افزایش یافته و این نکته ای مثبت هم برای فیلمسازان و هم جشنواره محسوب می شود. همین جام مشخص می شود که تغییر رویکرد تا چه اندازه می تواند میدان را برای حضور در عرصه های مختلف هنری از جمله سینما باز کند اما بپردازیم به فیلم های کوتاه اعلام شده برای شرکت در مارتن جشنواره فیلم فجر؛ براساس بررسی ها از میان ۴۴ فیلم کوتاه راه یافته به جشنواره فیلم فجر، ۲۶ فیلم قبلا در جشنواره فیلم کوتاه تهران شرکت کرده بودند و حدود ۹ فیلم هم به شکل مستقیم و بدون شرکت در جشنواره فیلم کوتاه به جشنواره فجر راه یافته اند. علاوه بر این، حضور ۵ فیلم اقتباسی در میان فیلم های راه یافته نشان دهنده توجه روزافزون فیلمسازان جوان و نسل آینده فیلم سازی به سینمای اقتباسی است. علاوه بر فیلم های اقتباسی، درونمایه حدود ۴ فیلم راه یافته نیز حول محور مقاومت و جنگ شکل گرفته که این نشانه توجه فیلمسازان و اهالی هنر است که سعی دارند از راه ابزار هنر دغدغه خود را در این رابطه به گوش جهانیان برسانند. بنابراین، به نظر می رسد که تنوع دیدگاه و ژانر در میان آثار پذیرفته شده مشهود است که می توان آن را به فال نیک گرفت. در مطلب زیر فیلم هایی را معرفی کردیم که در دسته بندی اقتباسی، فیلم اولی، محور مقاومت یا براساس تنوع گونه و داستان جای می گیرند.

فیلم های کوتاه داستانی اقتباسی

با توجه به این که فیلم کوتاه بستری مناسب برای طرح داستان های کوتاه پرمخاطب از کتاب هاست، اقتباس در این میان اهمیت ویژه ای پیدا می کند. فیلم های کوتاهی که امسال در دسته بندی اقتباسی جای می گیرند شامل «سیزده سالگی» به کارگردانی محمد اسفندیاری، «نخ» به کارگردانی زهرا ترکمنلو، «شاهپر» به کارگردانی روناک جعفری، «کوتی» به کارگردانی سهیلا پیورمحمدی و «ابله» به کارگردانی میثم محمدخانی است. داستان

«سیزده سالگی» برگرفته از کتاب «باران گرفته است» نوشته احمد یوسفزاده است و ماجرای سیزده سالگی سردار قاسم سلیمانی را روایت می کند که به دلیل بدهی سنگین پدرش به بانک، برای کسب درآمد مجبور به ترک خانواده می شود و از روستا به شهر می رود. «نخ» نیز با اقتباس از کتاب «حوض خون» فاطمه سادات میرعالی و برگرفته از یک ماجرای واقعی است و داستان آن درباره نسرین و مادر بزرگش است که در انتظار اتمام جنگ و بازگشت پدر هستند و زیر بمباران های وحشتناک، دختران و زنان حاضر در پناهگاه سعی می کنند که آتش عشق و صلح را روشن نگه دارند. «شاهپر» نیز یک داستان ایرانی برگرفته از شاهنامه حکیم فردوسی است که در خلاصه آن آمده که در میان اساطیر ایران در شاهنامه

کارگردان فیلم سینمایی در گفت وگو با خبرگزاری مهر «قهرمان جندی شاپور» گفت: تمامی مراحل تولید این فیلم سینمایی به پایان رسیده و برای حضور در جشنواره فیلم فجر ارسال شده است. مهدی صاحبی، کارگردان فیلم سینمایی «قهرمان جندی شاپور» درباره آخرین وضعیت این فیلم گفت: تولید این فیلم به صورت کامل تمام شده و تدوین و موسیقی آن به پایان

شهید مجید بقایی از پزشکی تا فرماندهی لشکر

بررسی و دسته بندی فیلم های کوتاه راه یافته به مارتن جشنواره فیلم فجر؛

پرش فیلم کوتاه از دیوار بلند فجر

تغییر رویکرد در پذیرش آثار فیلم سازان، میدان را برای حضور کارگردانان در عرصه های مختلف سینمایی باز کرد

فیلم اولی های جشنواره

یکی از نکات مثبت جشنواره فیلم فجر امسال حضور کارگردانان فیلم کوتاه جوان فیلم اولی است که براساس بررسی ها، فیلم های «اس پی ۱۱» به کارگردانی پیام ناصر، «گیاهخوار» به کارگردانی مرتضی آقاچانی و «به شرط» به کارگردانی سهیل رحیمی، جزو این فهرست محسوب می شوند. ناگفته نماند که قطعا تعداد فیلم اولی ها بیشتر از چیزی است که ما در این مطلب به آن اشاره می کنیم و در واقع به اختصار به سه فیلم و حال و هوای داستان شان اشاره می کنیم. به عنوان مثال، «اس پی ۱۱» درباره سعید است که نیمه شب سبید لبه پشت بام مرتفعی ایستاده و قصد دارد پایین بپرد اما اتفاقی مانع از این اقدام او می شود. «گیاهخوار» به کارگردانی مرتضی آقاچانی درباره صالح، جوان ناشنوایی است که به تاگی در کشتارگاهی

که گوشت های آن دزدیده می شود کار می کند و به علت ناشنوایی دچار چالش هایی می شود و فیلم «به شرط» نیز به کارگردانی سهیل رحیمی و درباره زنی است که در ازای آزادی شوهرش از زندان برای خیران شرطی می گذارد.

تنوع گونه های داستانی

همواره کارگردانان فیلم های کوتاه با تنوعی که در آثارشان قائل می شوند، می توانند دیدگاه متفاوتی را در ذهن ما خلق کنند و اندیشه های را از رهگذر تصویر یا در میان گذاشتن تجربیات مختلف بارور کنند. علاوه بر این، تنوع در فیلم ها می تواند جذابیت بیشتری برای مخاطبان ایجاد کند و بینندگان با سلیقه های مختلف می توانند فیلم هایی را پیدا کنند که به علایق و تجربیات آنها نزدیک تر باشد.

فیلم هایی که در دسته تنوع گونه داستانی و محتوایی جای می گیرند، عبارتند از «اهلی» به کارگردانی نیما عبدالعظیمی درباره برخورد با یک بز جادویی، «بدرود پاریس» به کارگردانی محمد ابراهیم شهبازی درباره نوجوان سندروم داونی است که قصد مهاجرت دارد، «پس از پدر» به کارگردانی نوشین معراجی درباره چگونگی رویارویی با مرگ و «تاری» به کارگردانی صحرا اسدالهی درباره پنهان کردن حقیقت است. دیگر فیلم هایی که در این رسته جای می گیرند و نمی توانیم داستان همه آنها را به دلیل اطناب بیان کنیم،

شامل «تانکر» به کارگردانی امیر پذیرفته، «تبر» به کارگردانی مهدی گنجی، «تفنگ خجوف» به کارگردانی سیدعباس حسینی، «تنهاکار هم» به کارگردانی امیدمیرزایی، «جشن هنر» به کارگردانی علی توکلی، «جوجه رنگی» به کارگردانی فرید حاجی، «چولی بولی» به کارگردانی مانا پاک سرشت، «خانه ماه» به کارگردانی حمیدرضا مقصودی داغدار، «خسرو ۱۲۷» به کارگردانی ابوالفضل ساعی مهربانی، «خرده سیاره» به کارگردانی احسان شادمانی، «دادرسی» به کارگردانی نادره سادات سرکی، «دوبیتو» به کارگردانی دانیال محمودنیا، «راوی» به کارگردانی محمد پایدار، «روز خداحافظی» به کارگردانی فرزاد زنجیر، «رویا ساز» به کارگردانی محسن مهری درزی و میلاد کیایی، «زیر سایه بلوط» به کارگردانی حسین الهیاری، «زیله مو» به کارگردانی زیور حجتی، «کشک های شور عزیز» به کارگردانی محسن صالحی فرد، «کین آختن» به کارگردانی رضا میرزایی، «لیمو از همه چیز خبر داشت» به کارگردانی ادریس محمودی و «حدود سیزده کیلوگرم» به کارگردانی مهدی برزکی.

افزایش تعداد آثار با تغییر قاعده پذیرش فیلم کوتاه

با توجه به آنچه گفته شد؛ با نظر به تغییر سیاست و ریل گذاری جشنواره درباره قاعده پذیرش آثار کوتاه، این اقدام از هر لحاظی برای فیلمسازان جوان مثبت است و فرصتی برای دیده شدن آثارشان در اختیار آنها قرار می دهد. علاوه بر این، افزایش تعداد فیلم ها نسبت به سال گذشته، به طور محسوسی نشان می دهد که این تغییر رویکرد تا چه اندازه توانسته فضای بازتری برای فیلمسازان کوتاه فراهم آورد و این نکته مثبتی به حساب می آید اما نکته ای که می توان به آن انتقاد داشت، مربوط به دسته بندی آثار یا بخش بندی آنهاست که امکان این وجود داشت که به عنوان مثال، بخش اقتباسی جدا شود و جایزه ای جدا برای آن در نظر گرفته شود. البته با توجه به این که سال هادر مورد چگونگی کیفیت حضور فیلم کوتاه در جشنواره فیلم فجر بحث بوده، مشخص است که صحبت بر سر تعیین جایزه برای فیلم های اقتباسی یا دیگر فیلم ها که موضوع یا محتوای ویژه ای مثل محور مقاومت دارند، راه به جایی نمی برد.

برش

فیلم های کوتاه حول محور مقاومت و جنگ

در بین فیلم های کوتاه پذیرفته شده در چهل و سومین جشنواره فیلم فجر «پیام» به کارگردانی سعید ملتجی، «کودکی» به کارگردانی لیلا نیکزاد، «نخ» به کارگردانی زهرا ترکمنلو و «سیزده سالگی» به کارگردانی محمد اسفندیاری جزو فیلم های کوتاهی هستند که درونمایه مقاومت محور و ضد جنگ دارند. این فیلم ها همگی به نوع تجلی گرواقتیت جنگ و پیامدهای آن برای مادر هشت سال جنگ تحمیلی و همچنین ملت فلسطین هستند که مدت طولانی تمام خانواده ها و کودکان را دچار بحران کرد. به عنوان مثال، «پیام» حول جنگ غزه شکل گرفته و درباره یک خبرنگار زن عرب در بجموحه این جنگ است که تلاش دارد تا آخرین لحظه مقاومت کند، راسانش را انجام دهد. صدای مردم باشد و اتفاقاتی را که می افتد به گوش دنیا برساند. «کودکی» به کارگردانی لیلا نیکزاد نیز درباره پدری است که تصمیم می گیرد آخرین بازمانده زندگی خود را که دختر بچه خردسالش است از مرز خارج کند تا او را از جنگ نجات دهد. همچنین «سیزده سالگی» نیز درباره نوجوانی حاج قاسم، سلیمانی است که تلاش می کند با کار در شهر پدرش را از قرض زیاد نجات دهد. در نهایت «نخ» نیز درباره خانواده ای است که زیر بمباران دشمن تلاش می کنند که پیوند خانوادگی خود را با صلح و عشق حفظ کنند.

هجوم فرازمینی ها به اکران

اکران آنلاین فیلم سینمایی «قیف» به کارگردانی محسن امیریوسفی که فیلمنامه آن را به طور مشترک با رضا عطاران نوشته است، از ۱۸ دی ماه ساعت ۲۰، آغاز می شود. فیلم «قیف»، روایت ماجراهایی عاشقانه بین چند انسان و فرازمینی است که بدماد در معرض خطر قرار می گیرند. در خلال این موقعیت ها، موضعی انتقادی هم نسبت به وضعیت جامعه دارد. قیف مخفف اسم شخصیت رضا عطاران است؛ کسی که از سیاره ای به نام هیرکانی به زمین آمده، عاشق شده و سر سفره عقد نشسته؛ این موجود فرازمینی، گرفتار دشمنان قبیله خود هیرکانی ها می شود و نزدیک است که به شکل گربه درآید. این فیلم کمدی با بازی رضا عطاران، فریده سیاه منصور، گیتی معینی، رضانیک خواه، صدف اسپهبدی، ویدا جوان، تورج نصر، محمود نظرعلیان، علی باجانی، شنیم گوردزی، حسین عابدینی، حمیدرضا دشتی و عباس جمشیدی فر ساخته شده است. امیریوسفی بعد از دوازده سال، «قیف» را جلوی دوربین برده که سعید ملکان آن را تهیه کنندگی کرده است.

بزرگداشت

به یاد بانوی هنرمند

مراسم یادبود ژاله علو ۱۶ دی ماه در تالار استاد جلیل شهناز خانه هنرمندان ایران برگزار شد. مسعود فروتن به عنوان اولین سخنران این مراسم با مروری کوتاه بر حضور ژاله علو در مدیوم های گوناگون هنری اضافه کرد: ژاله با رادیو شروع کرد و ادامه داد و آن را خانه دوم خود می دانست. او ستاره رادیو بود. چیزی که در علو برایم جذاب بود، نوع واژگان انتخابی ایشان بود چرا که نوعی اشرافیت، اصالت و فخامت که ویژه ایشان بود، در کلامشان وجود داشت.

در بخش بعدی احترام برونمدر روی صحنه رفت و بیان کرد: وقتی می گویم ژاله علو یا این اسم را می شنویم، تنها با دو واژه مواجه نیستیم، بلکه معنای بیش از ۷۷ سال کار هنری در همین دو کلمه نهفته است. با ۷۷ سال کار آمیخته با عشق و دوستی و صداقت برای مردم، درخشندگی و زرق و برق های کاذب دنیای هنر و حال و هوای مفسدانه در کار خانم علو به چشم نمی آید.

قاب

یک سفر صدساله

پویانمایی «ساعت جادویی» که از ۱۹ دی ماه، اکران خود را در سینماهای سراسر کشور آغاز خواهد کرد، داستان پسر بچه ای را روایت می کند که به وسیله یک هدیه ی عجیب به حدود ۱۰۰ سال پیش سفر کرده و راوی واقعه گوهرداد است. «ساعت جادویی» در پانزدهمین جشنواره مردمی فیلم عمار، فانوس بهترین پویانمایی و همچنین جایزه ویژه آستان قدس رضوی در بخش تجلی اراده ملی چهل و دومین جشنواره فجر را در کارنامه خود دارد. این پویانمایی همزمان در شهرهای بدون سینما نیز به وسیله شبکه اکران مردمی عمار، اکران خواهد شد.

